

BERGS-COLLEGIUM

Underdåniga Berättelse

om

Förhållandet med Bergshandteringen år 1845.

STORMÄKTIGSTE, ALLERNÄDIGSTE KONUNG!

Till Eders Kongl. Majt får nu Bergs-Collegium i vanlig ordning afgifva underdånig Berättelse om förhållandet med Rikets Bergshandtering under år 1845.

I afseende på Jernhandteringen, såsom den mest väsendtliga delen af Svenska Bergverks-rörelsen, utvisar Berättelsen, att ehuru under ifrågavarande år icke allenast tackjerns-tillverkningen, som utgjort endast 502,059 *Skz*, varit 97,734 *Skz* mindre, än den år 1844 åstadkomna, samt med 129,287 *Skz* allt tackjernsvigt understigit medelproduktionen de 5 åren 1839—1843, utan ock tillverkningen af Stång- och Ämnesjern 568,491 *Skz* Bergsvigt icke fullt upphunnit det under åren näst förut beräknade medelbelopp, så har likväl jernexporten, som, enligt Våg-räkenskaperna, om Stångjern och Jernmanufaktur sammanräknas, uppgått till 619,242 *Skz* Stap.vigt, varit större, än under något föregående år, öfverskjutande med 12,470 *Skz* den under år 1844, samt med 83,701 medelutförseln under de 5 åren 1839—1843.

Årets tackjerns-produktion, så förminskad, som nu nämndt är, har väl icke motsvarat alla de derpå grundade behof; men då betydliga inventarier funnits att tillgå från de förra åren, under hvilka tackjerns-produktion uppgått till högre belopp, än som behöfligt varit för det då idkade smidet, har af 1845 års inskränkta blåsningar icke någon brist på tackjern förorsakats, utan verkan endast varit den, att tillgång och efterfrågan af denna vara nu åter kommit till hvarandra i ett mera afpassadt förhållande, hvarigenom ock inträffat, att det förut nog mycket nedfallna tackjernspriset kunnat, till förmån för Bergs-

INLEDNING

TILL

**Bergs-Collegii underdåniga berättelse om förhållandet med bergshandteringen. – Stockholm, Norstedt, 1835-1858.
Täckningsår: 1833-1857.**

Efterföljare:

Bidrag till Sveriges officiella statistik. C, Bergshantering. Commerce Collegii underdåniga berättelse för år ... – Stockholm : Norstedt, 1859-1911.
Täckningsår: 1858-1910.

Översiktspublikation:

Historisk statistik för Sverige. Statistiska översiktstabeller : utöver i del I och del II publicerade t.o.m. år 1950. – Stockholm : Statistiska centralbyrån, 1960.
S. 1. Tab. 1. Produktion av järnmalm, tackjärn samt vissa andra metaller 1836-1950.

Sveriges bergshantering år 1913 : specialundersökning / av Kommerskollegium. – Stockholm : Isaac Marcus, 1917. – 257, 108 s. – (Sveriges officiella statistik).
S. 1-85: Några historiska data rörande den svenska bergshantering [från äldsta tid och fram till 1915].

Bergskollegii underdåniga berättelse om förhållandet med bergshantering år 1845.
Digitaliserad av Statistiska centralbyrån (SCB), 2010.
Vid digitaliseringen har en innehållsförteckning skapats och lags till.

urn:nbn:se:scb-b0-c0-45

**Bergs-Collegii Underdåniga Berättelse om
Förhållandet med Bergshandteringen år 1845**

INNEHÅLL

	Sid.
Inledning.....	1.
1 ^{sta} Artikeln. Jernmalms-brytningen.....	3.
Utfärdade Mutsedlar år 1845 och Mutsedlar som blifvit utgifne på nya anledningar år 1845 [tabell].....	10.
Meddelade hvilostånd år 1845 [tabell].....	11.
2 ^{dra} Artikeln. Tackjerns-blåsningen.....	11.
Tackjerns-tillverkningen efter län år 1845 [tabell].....	11.
Tackjerns-tillverkningen år 1845 [tabell].....	13.
3 ^{die} Artikeln. Gjutgods-tillverkningen och Gjuterierne.....	16.
Gjutgods-tillverkningen vid Masugnarne år 1845 [tabell].....	16.
Gjutgods-exporten enligt Tullverkets Räkenskaper år 1845 [tabell].....	18.
4 ^{de} Artikeln. Stång- och Ämnesjerns-Smidet.....	19.
Smidet för hela Riket år 1845 [tabell].....	19.
Stångjerns-exporten enligt Tullverkets Räkenskaper, omfattande Calender-året 1845, och destinations-orterne [tabell].....	22.
5 ^{te} Artikeln. Jern-Manufactur-tillverkningen.....	23.
Jernmanufactur-tillverkningen år 1845 [tabell].....	23.
Jernmanufactur-exporten år 1845, enligt Tullverkets Räkenskaper [tabell].....	25.
6 ^{te} Artikeln. De så kallade Ädlare Verken.....	26.
a) Guld-tillverkningen.....	26.
b) Silfver-tillverkningen.....	26.
c) Koppar-tillverkningen.....	28.
Koppar-tillverkningen i Riket år 1845 [tabell].....	31.
d) Nickel-tillverkningen.....	31.
e) Messings-tillverkningen.....	32.
7 ^{de} Artikeln. Diverse Verk och Inrättningar.....	32.
Kopparhamrar.....	32.
Blysmältnings-Verk.....	33.
Cobolt-Verk.....	33.
Svafvel-Bruk.....	33.
Vitriol-Verk.....	34.
Alun-Bruk.....	34.
Rödfärgs-Verk.....	35.
Blyertz-Verk.....	35.
Brunstens-brott.....	35.
Stenkols-Verk.....	36.
Porfyr- och Marmor-Bruk.....	36.
Tabell, utvisande 1845 års export af här nedan upptagne Bergverks producter, upprättad i enlighet med Tullverkets Räkenskaper.....	37.

	Sid.
1:0 Nya Stångjerns-Verkstäder och Smides-tillökningar.....	38.
2:0 Jernmanufactur-Verk och diverse Inrättningar för tillverkning af Stål, Gjutgods, Blyertz och Koppar-Smide.....	38-39.
3:0 Smälthyttor.....	39.
4:0 Alun-Bruk.....	39.

BERGS-COLLEGIUM

Underdåniga Berättelse

om

Förhållandet med Bergshandteringen år 1845.

STORMÄKTIGSTE, ALLERNÄDIGSTE KONUNG!

Till Eders Kongl. Majt får nu Bergs-Collegium i vanlig ordning afgifva underdånig Berättelse om förhållandet med Rikets Bergshandtering under år 1845.

I afseende på Jernhandteringen, såsom den mest väsendtliga delen af Svenska Bergverks-rörelsen, utvisar Berättelsen, att ehuru under ifrågavarande år icke allenast tackjerns-tillverkningen, som utgjort endast 502,059 *Skz*, varit 97,734 *Skz* mindre, än den år 1844 åstadkomna, samt med 129,287 *Skz* allt tackjernsvigt understigit medelproduktionen de 5 åren 1839—1843, utan ock tillverkningen af Stång- och Ämnesjern 568,491 *Skz* Bergsvigt icke fullt upphunnit det under åren näst förut beräknade medelbelopp, så har likväl jernexporten, som, enligt Våg-räkenskaperna, om Stångjern och Jernmanufaktur sammanräknas, uppgått till 619,242 *Skz* Stap.vigt, varit större, än under något föregående år, öfverskjutande med 12,470 *Skz* den under år 1844, samt med 83,701 medelutförseln under de 5 åren 1839—1843.

Årets tackjerns-produktion, så förminskad, som nu nämndt är, har väl icke motsvarat alla de derpå grundade behof; men då betydliga inventarier funnits att tillgå från de förra åren, under hvilka tackjerns-produktion uppgått till högre belopp, än som behöfligt varit för det då idkade smidet, har af 1845 års inskränkta blåsningar icke någon brist på tackjern förorsakats, utan verkan endast varit den, att tillgång och efterfrågan af denna vara nu åter kommit till hvarandra i ett mera afpassadt förhållande, hvarigenom ock inträffat, att det förut nog mycket nedfallna tackjernspriset kunnat, till förmån för Bergs-

männen och Bergslagerne höja sig; Och som jemte den, i afseende på qvantiteten, fördelaktiga jernutförseln, exportprisen å Stångjern och Manufaktur äfven varit i stigande, samt de vid slutet af året uppstegrade spannmålsprisen egentligen kunnat äga inflytande på förhållanderne under ett foljande år, så kan denna del af Bergverks-rörelsen under år 1845 anses hafva fortgått under i allmänhet gynnsamma omständigheter.

Hvad den tekniska delen af Bergs-handteringen vidkommer, hafva väl icke några så egentligen nya uppfinningar under året blifvit gjorda, men bemödan- den dock icke saknats, att förbättra de redan kända; Och må i detta afseende nämnas: att varn bläster vid tackjerns-blåsningarne med mera varsamhet nu mera begagnas, hvarigenom ock klagan öfver så kalladt varmbläst tackjerns mindre användbarhet för smidet blifvit i det närmaste undanröjd; att gasrostugnar vid flere masugnar finnas inrättade, samt att Lancashire-smidet, i förening med Väll-ugnar, upphettade med gas, som erhålles vid förbränning af kol och ved, vid många bruk börjat antagas, för vinnande af mera homogent och välartadt stångjern.

I öfrigt är för ifrågavarande år anmärkningsvärdt, att några arbeten, hvilka blifvit anställda på silfverhaltiga blyglanser och hittills visat sig lönande, framkallat en sådan ifver, att dem å andra ställen uppsöka, att icke mindre än 796 mutsedlar å gamla eller nya silfvermalms-anledningar blifvit under året uttagne. Det är dock under sådana omständigheter att befara, det den behållna inkomst, som af ett eller annat lyckadt företag kunnat erhållas, icke motsvarar de förluster, hvilka på andra ställen uppstått, särdeles som det inträffat, att silfvermalms-fyndigheter, vid första utseendet lofvande, men ännu icke till märktighet och fortgående på djupet kända, blifvit indelade uti lotter och sålde till priser, som funnits alltför höga, sedan närmare kännedom vunnits om upptäck- tens beskaffenhet. Varande det i allmänhet svårt att på förband och innan något mera fortsatt arbete föregått, kunna bedömma värdet af en uppfunnen Blyglans-anledning, helst när den förekommer körtelvis, då fyndighetens varaktighet alltid är ännu mera osäker, hvarföre ock understundom inträffar, att sjelfva malms-fyndet kan vara af föga värde, äfven om blyglansens silfverhalt per centner bly skulle, efter undersökning, hafva visat sig större, än på andra ställen, hvarest en ynnigare malmtillgång åtminstone kan gifva försäkran om brytnings-kostnadens ersättande genom det producerade blyets försäljning. Emel- lertid har, hufvudsakligen i följd af de vid Guldsmedshytte Silfververk verk- ställda smältningar, silfver-tillverkningen i Riket under år 1845 uppgått till 5,789 lödige marker, samt alltså varit 1,721 lödige marker större, än medel- tillverkningen under de näst förutgångne tio åren 1835—1844.

Att den år 1845 åstadkomna koppar-tillverkningen 8,067 *Sk℥* jemväl med 1,632 *Sk℥* öfverstigit det quantum, som deraf under sista decennium produ- cerats, beror väsendtligen af en vid Åtvidaberg högt uppdrifven koppartillverk-

ning; Och får densamma åter egentligen tillskrifvas den förbättring af smältprocesserne, som de sista åren, under Bergmästaren Bredbergs ledning, derstädes blifvit införd och begagnad.

Till den mera speciella redogörelsen för hvarje särskild del af Bergshandteringen, får Collegium härefter nu öfvergå, samt derom, enligt förut antagen ordning, följande upplysningar i underdånighet meddela.

1^{sta} Artikeln.

Jernmalms-brytningen.

Norrbotten. Torneå Lappmark. Som icke någon blåsning uti Torneåforss masugn under år 1845 ägt rum, har ej eller något arbete blifvit anställt på Svappavara och Junosuvando jernmalms-fält.

Luleå Lappmark. Endast inom Capiténs och Gyljens Bolags utmål på Gellivare malmfält har sprängning af jernmalm under ifrågavarande år blifvit anställd, och har på förra stället erhållits malm 4,495. *skål malm.*
samt på det sednare 780. 5,275.

Hvad de öfriga utmålen på Gellivare malmfält beträffar, så lära hvilostånds-resolutioner för dem varit gällande.

Piteå Socken. På Ristjålsberget har endast något mindre arbete ägt rum, och har den lösbrutna malmen uppgått till 714.

På den i Bottniska viken 2 mil från Luleå belägne Hindersön, hvarest jernmalm på sednare åren uppfunnits, har sprängnings-arbetet blifvit fortsatt och dervid vunnits malm 1,000.

Ångermantland. På Ulfön uti Nätra Sockens skärgård har uti de derstädes befintlige dag-skärpningar malm blifvit bruten till belopp af 750.

Herjedalen. Ljusnedals Bruksegare hafva verkställt malmbrytning så väl uti de på Blixgrufve-fältet befintlige skärpningar, som uti den så kallade Förhoppnings-grufvan, äfvensom de dessutom låtit ånyo forsökningsvis bearbeta de på Fjällberget Mittå Klappen uppfunne malm-anledningar.

Malmvinsten har utgjort:

På Blixgrufve-fältet	438.	
I Förhoppnings-grufvan	584.	
På Fjällberget Mittå Klappen	24.	946.
	<u>Transport</u>	<u>8,685.</u>

Skz malm.

Transport 8,685.

Helsingland. Inom detta landskap hafva endast den så kallade Konst-grufvan på Gymåsberget i Woxna Socken samt Magmyre-grufvan i Skogs Socken blifvit bearbetade.

Den uppbrutne malmen har uppgått till följande belopp:

På Gymåsberget 8,000.

Vid Magmyre-grufvan 663.

Summa Skz Bergsvigt 8,663 eller i Tackj. vigt 6,664.

Gestrikland. Likasom år 1844 hafva nu ifrågavarande år af de gamla grufvorne inom Thorsåkers Socken allenast Gustaf Adolfs Stoll, Nyängs och Myggho grufvor blifvit brutne. Emellertid har malm-tillgången upphunnit det på sednare åren vanliga belopp derigenom, att icke allenast 7 af de uti berörde Socken upptagne nya grufvor, jemte Sjöhags-grufvan i Årsunda Socken, varit under arbete, utan ock Rödängs-grufvan i Öster Fernebo Socken blifvit från ödesmål upptagen.

Den erhållna malmen har utgjort:

Vid Gustaf Adolfs Stollgrufva 4,284.

„ Nyängs-grufvan 7,375.

„ Myggho-grufvan 2,816.

„ De nya grufvorne i Thorsåkers Socken 12,114.

„ Sjöhags-grufvan i Årsunda Socken . . 4,114.

„ Rödängs-grufvan i Öster Fernebo S:n 4,174.

Summa Skz Bergsvigt 34,877 eller i Tackj. vigt 26,828.

Upland. Vid Dannemora, hvarest ett för de så kallade Kungsgrufvornes brytning nödigt förtimrings-arbete blifvit verkställt, samt vissa förberedande åtgärder måst vidtagas för afsänkning af mellan-Fältets Konst-schakt, har malm-uppfordringen med 13,071 Skz understigit den för år 1844 antecknade. Deremot har malm-brytningen på öfrige ställen under vanliga förhållanden fortgått.

Malm-uppfordringen har förhållit sig sålunda:

Vid Dannemora grufvefält 100,068.

„ Hammarins eller Helsing-fältet i

Alunda Socken 8,000.

Transport 108,068.

42,177.

Skz malm.

Transport	108,068.	42,177.
Vid Olof Pehrs nya grufva i Films Socken	5,770.	
„ Nya Korss-grufvan i samma Socken	1,924.	
„ Stenrings-grufvan i Morkarla Socken	2,332.	
„ Österby Brukseghares enskildte grufvor	150.	
Summa Skz Vict. vigt	118,244	eller i Tackj. vigt 102,892.

Hvad de så kallade Roslags-grufvorne inom Stockholms Län vidkommer, så har på Herrängs Grufvefält malm-uppfordringen, som förut derstädes uppgått till omkring 20,000 Skz, år 1845 utgjort endast 3,336 Skz, varande orsaken dertill egentligen den, att arbets-styrkan blifvit flyttad till den från ödesmål upptagne, Herrängsgrufve-Bolag tillhörige Lapp-grufvan.

Malm-uppfordringen har blifvit uppgifven, som följer:

Vid Herrängs grufvefält i Häfverö Socken .	3,336.	
„ Lapp-grufvan inom samma Socken . .	6,370.	
„ Björsta grufva i Hargs Socken . . .	651.	
„ Wigelsbo grufvefält i Valö Socken . .	17,256.	
„ Fiskviks, Botarsbo och Rörbergs grufvor inom samma Socken	1,499.	
„ Skällbo grufva i Forssmarks Socken .	96.	
„ Edberghs- och Jons-grufvorne uti Börstills Socken	1,018.	
Summa Skz Vict. vigt	30,226	eller i Tackj. vigt 26,302.

Under loppet af år 1845 har icke någon export af malm från Herrängs grufvor till Finland ägt rum.

Kopparbergs Län. Enligt meddelade uppgifter har malm-uppfordringen inom detta Län år 1845 uppgått till följande belopp, nemligen:

Inom Grangärdes Socken	201,639.	
„ Norr- och Söderberkes Socknar	32,481.	
„ Sätters Socken: Bispbergs stora grufva	26,559.	
„ „ „ 3:ne öfrige grufvor	1,560.	
Transport	262,239.	171,371.

		<i>Skz malm.</i>
	Transport	262,239. 171,371.
Inom Svärdsjö Socken: Vindkärns-fältet		47,277.
„ „ „ Sjögrufvan		2,970.
„ Stora Tuna Socken: Qvarnbergs Långgrufva		3,604.
„ Åhls Socken: Fyra särskildta grufvor		6,931.
„ Bjursås Socken: Sörskogs-grufvan		6,387.
„ Garpenbergs Socken: Rylshytte, Långviks och Intrångs grufvor		5,901.
„ Husby Socken: Tvänne grufvor		2,633. 337,942.

Westmanlands Län. Utur grufvorne på Norbergs särskildta malmfält har jernmalms-uppfordringen år 1845 utgjort 112,134.

Örebro Län: Jernmalms-uppfordringen inom detta Län har förhållit sig sålunda:

Inom Nora Bergslag	119,089.
„ Lindes- och Ramsbergs Bergslager	29,904.
„ Lekebergs Bergslag	5,902.
„ Lerbäcks d:o	9,876.
„ Nya Kopparbergs d:o	19,212.
„ Hjulsjö d:o	14,125.
„ Grythytte d:o	12,270.
„ Hellefors d:o	2,915. 213,293.

Att 1845 års malm-uppfordring 213,293 *Skz* finnes vara 15,740 *Skz* mindre än den under år 1844, samt understiger med 51,649 *Skz* den för år 1843, härleder sig egentligen derifrån, att betydligare malm-inventarier vid vissa malm-fält, särdeles inom Nya Kopparbergs Bergslag, varit att tillgå, äfvensom att en del af arbets-styrkan vid Dalkarl-berget varit sysselsatt med nödige communications-arbeten.

Wermlands Län. Den för tackjerns-tillverkningen inom Filipstads Bergslager nödige malmen har detta år, såsom vanligt varit en längre följd af år förut, dels blifvit bruten, dels ock erhållits genom plockning ur befintlige grufve-varp; Och har malmbeloppet utgjort, som följer:

Transport 834,740.

	Bruten malm. Skz	Plockmalm. Skz	Transport	Skz malm. 834,740.
Vid Tabergs malnfält	24,226.	4,426.		
„ Nordmarks Odalfält	22,276.	1,972.		
„ Finshytte-fältet	16,720.	3,672.		
„ Haborshytte d:o	10,276.	—		
„ Öfriga mindre fält i Norra och Vestra Bergslagen	6,387.	574.		
„ Persbergs Odalfält och grufvorne på Yngs- hytte grund	47,335.	41,362.		
„ Långbanshytte-fältet	2,570.	4,198.		
„ Kroppa- d:o	3,844.	614.		
	<u>133,634.</u>	<u>56,818.</u>		

Den brutne och sofrade malmen har således tillsammans utgjort . . 190,452.

Elfsborgs Län. Uppgift har icke blifvit meddelad derom, att någon af de inom detta Län på Dahlsländ befintlige mindre grufvor varit under arbete ifrågavarande år.

Södermanland. Likasom åren näst förut hafva af grufvorne på Utön endast Stor- och Finn-grufvorne varit bearbetade. Vatten-tilloppet från den för några år sedan anträffade vatten-skölen har under året varit till sådan mängd, att en ny ångmaskin af 25 hästars kraft måst anskaffas för vatten-uppföringen ur Finngrufvan, i stället för den mindre derstädes förut begagnade. Malm-uppföringen har uppgått till 70,380 Skz Vict. vikt, som utgör i Tackj. vikt 61,242.

Malm-afskeppningen från Utön har utgjort:

Till Masugnar inom Norrbottens Län	3,100.		
„ „ „ Vesterbottens Län	4,750.		
„ „ „ Vester-Norrlands Län	7,014.		
„ „ „ Gefleborgs Län	16,550.		
„ „ „ Södermanlands Län	2,375.		
„ „ „ Östergöthlands Län	883.		
„ „ „ Calmar Län	1,414.		
	<u>36,086.</u>	<u>1,086,434.</u>	

	Transport	36,086.	<i>SkZ</i> malm.
Till Masugnar inom Elfsborgs Län		600.	1,086,434.
„ „ „ Kronobergs Län		400.	
Till Bruk i Finland		19,200.	
Summa afförd malm <i>SkZ</i> Vict. vigt		56,286.	

Malm-inventarierna vid Utön, som vid början af år 1845 utgjorde 40,646 *SkZ*, uppgingo vid årets slut, genom den i förhållande till malm-afförseln större uppfordringen, till 53,910 *SkZ* Tackjernsvigt.

Utur de öfrige arbetade grufvorne i Södermanland har malm-uppfordringen uppgått till följande belopp:

Vid Förobla grufva i Svärta Socken	13,200.	
„ Långgrufvan i d:o d:o	887.	
„ Elgsjö grufva i Gåsinge Socken	3,000.	
„ Nya Stafs grufva i Floda Socken	7,600.	
„ Göhlstugu-grufvan i d:o d:o	1,914.	
„ Skarndahls grufva i d:o d:o	6,526.	
„ Skalunda grufva i Skyllinge Socken	5,980.	
„ Skesviks- och Kärrgrufvorne i Tunabergs Socken . .	554.	
„ Starrsätters grufva i Dunkers Socken	1,740.	41,401.

Östergöthland. Inom detta Landskap hafva år 1845 endast 3 grufvor blifvit arbetade och malm-uppfordringen utur dem utgjort på sätt som följer:

Vid Helgelöths grufva i Börrums Capell	1,327.	
„ Rumåls grufva i d:o d:o	2,799.	
„ Nartorps grufva i Skällviks Socken	4,234.	8,360.

Calmar Län. Af de på Stensnäs jernmalms-fält inom Ukua Socken befintlige grufvor nemligen: Stor- och Ryttnar-grufvorne, Ankarsrums-grufvan och Eds Steinbo-grufvan, har endast den sistnämnde, under det de öfrige varit med hvilostånd belagde, blifvit år 1845 bearbetad, hvarvid erhållits malm 7,825.

Derjemte har den Ankarsrums Bruksegare tillhörige Norrby grufva inom Tryserums Socken varit under arbete och lemnat	2,500.	10,325.
Transport		1,146,520.

Skz malm.

Transport 1,146,520.

Jönköpings Län. Vid det inom Månsarps Socken belägna
Tabergs malmfält hafva blifvit lösbrutne 48,010.

Derjemte hafva Braås och Klafreströms Bruksegare låtit
bearbeta Inglamåla jerngrufva i Fröderyds Socken, samt
Nilssons grufva i Ökna Socken, hvilka tillsammans lemnat
malm 944. 48,954.

Kronobergs Län. För tackjerns-tillverkningen inom detta Län,
hwarest brytvärdiga jernmalmer ännu icke uppfunnits, hafva utur
55 särskildta sjöar 20,693 tunnor sjömalm blifvit upptagne.

Summa Bergmalm Skz tackj.vigt 1,195,474.

Jernmalms-uppfordringen utgjorde år 1844 — — 1,265,474.

I medeltal de 5 åren 1839—1843 — — 1,356,547.

„ „ 1834—1838 — — 1,199,261.

Af vederbörande Bergshauptmän och Bergmästare hafva år 1845 tillsam-
mans 1,948 mutsedlar blifvit utfärdade, af hvilka 1,098 på nya uppfinningar,
samt 850 på förut arbetade malm-anledningar, allt på sätt efterföljande Tabell
närmare utvisar:

<i>Mutsedlar</i> utfärdade på nya malm- och mineral-anledningar.	Guld.	Silfver- o. Blymalm.	Kopparmalm.	Jernmalm.	Stj- och Myrsmalm.	Nickel.	Cobolt.	Zink.	Bismut.	Arsenik-malm.	Blyertz.	Stavel-kis.	Skiffer.	Gulohra.	Tjilpsten.	Quartz o. Sandsten.	Lera och Gipsand.	Kalk- och Limsten.	Ställen.	Silfvermalms-varp.	Kopparslag-varp.	Jernmalms- och slag-varp.	Summa.
Af Bergshauptmannen vid Stora Kopparberget	—	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3
„ „ vid Sala Silfververk	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1
„ Bergmästaren i Westmanlands och Kopparbergs Län	—	66	22	47	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	4	1	6	1	—	—	—	150
„ „ i Nora och Lindes Berg- mästaredöme	—	271	64	23	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	5	—	3	—	—	—	—	367
„ „ i Nya Kopparbergs dito	—	35	24	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	71
„ „ i Wermlands dito	—	190	34	117	—	—	—	1	—	2	—	—	11	—	2	17	1	6	2	—	—	—	383
„ „ i Södermanlands och Öster- götlands dito	—	10	22	7	13	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	2	—	2	—	—	—	—	57
„ „ i Uplands och Gefleborgs Läns dito	—	11	12	10	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	7	1	—	—	—	42
„ „ i Kronobergs dito	—	3	5	—	4	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	14
„ „ i Wester-Norrlands dito	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
„ „ i Norr- och Westerbottens dito	—	—	—	—	8	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	9
Tillsammans på nya ställen	—	587	186	214	25	—	1	—	2	—	3	3	11	2	2	30	2	25	5	—	—	—	1098
<i>Mutsedlar</i> meddelade å förut bearbe- tade ställen.																							
Af Bergshauptmannen vid Stora Kopparberget	—	—	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3
„ Bergmästaren i Westmanlands och Kopparbergs Län	—	60	33	63	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10	1	1	2	—	5	175
„ „ i Nora och Lindes Berg- mästaredöme	—	46	18	39	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	3	—	2	1	—	—	5	116
„ „ i Nya Kopparbergs dito	—	33	30	36	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	9	—	—	3	114
„ „ i Wermlands dito	—	50	17	78	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	2	—	18	4	—	109	279
„ „ i Södermanlands och Öster- götlands dito	1	6	14	12	—	2	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	38
„ „ i Uplands och Gefleborgs Läns dito	—	14	5	23	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	5	2	5	57
„ „ i Kronobergs dito	—	—	3	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	5
„ „ i Wester-Norrlands dito	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
„ „ i Norr- och Westerbottens dito	—	—	1	58	—	—	—	—	—	1	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	62
Tillsammans på förut bearbetade ställen	1	209	124	311	—	4	1	2	—	1	—	3	1	—	—	4	—	16	3	35	8	127	850
Tillkomma de på nya malm- anledningar	—	587	186	214	25	—	1	—	2	—	3	3	11	2	2	30	2	25	5	—	—	—	1098
Summa Mutsedlar	1	790	310	525	25	4	2	2	2	1	3	6	12	2	2	34	2	41	8	35	8	127	1948

Hvilostånd på viss tid för grafvor och malm-anledningar hafva deremot blifvit meddelade, på sätt efterföljande Tabell utvisar:

	Silfver och Blymalm.	Kopparmalm.	Jernmalm.	Sjö- och Myr- malm.	Blyertz.	Qvarz och Sandsten.	Kalk- och Linsen.	Ställsten.	Jernmalms- och slagvarp.	Summa.
Inom Westmanlands och Kopparbergs Läns Bergmästaredöme	5	16	196	—	1	—	4	1	—	223
„ Nora och Lindes dito .	3	2	38	—	—	—	—	—	—	43
„ Nya Kopparbergs dito .	6	3	40	—	—	—	—	—	—	49
„ Wermlands dito .	17	5	40	—	—	1	4	—	13	80
„ Södermanlands och Östergöthlands dito .	—	—	13	—	—	—	—	—	—	13
„ Uplands och Gefleborgs Läns . dito .	—	—	62	—	—	—	—	—	—	62
„ Kronobergs dito .	—	—	—	40	—	—	—	—	—	40
„ Wester-Norrlands dito .	1	2	1	—	—	—	—	—	—	4
Summa hvilostånd	32	28	390	40	1	1	8	1	13	514

2^{dra} Artikeln.

Tackjerns-blåsningen.

	Masug- nar i gång år 1845.	Blåsningstid.		Uppgifven Tackjerns- tillverkning. Tackjernsvigt.	Antal fridvgn.	Tionde Tackjern.		
		dvgn.	tim.			Tackjernsvigt.		
Norrbottnens Län	2	106	17	2,872	106 $\frac{17}{34}$	—	—	—
Westerbottnens Län	1	184	21	3,416	8	61	16	5
Jemtlands Län	1	40	4	402	40 $\frac{4}{34}$	—	—	—
Wester-Norrlands Län	1	188	17	3,537	8	45	4	12
Gefleborgs Län. Helsingland	9	947	5	19,426	64	224	16	4
„ „ Gestrikland	15	1,587	14	30,876	119	333	1	16
Upsala Län	5	689	8	17,347	48	320	11	11
Stockholms Län	2	249	4	5,333	24	86	9	16
Kopparbergs Län	41	5,936	15	131,395	318	1,979	7	10
Westmanlands Län	13	1,181	15	19,959	98	336	13	—
Orebro Län	58	7,650	4	141,815	472 $\frac{21}{34}$	2,104	23	10
Wermlands Län	28	3,356	13	79,781	249 $\frac{13}{34}$	1,004	12	16
Södermanlands Län	5	792	12	11,729	32	131	6	5
Östergöthlands Län	1	218	8	3,973	8	52	13	—
Skaraborgs Län	1	88	6	1,203	8	11	15	—
Elfsborgs Län	1	128	15	1,700	128 $\frac{15}{34}$	—	—	—
Calmar Län	5	603	15	8,149	40	141	21	8
Jönköpings Län	12	1,774	8	15,464	229 $\frac{14}{34}$	237	25	6
Kronobergs Län	3	385	4	3,682	188 $\frac{4}{34}$	45	10	3
Summa	204	26,109	13	502,059	2,190 $\frac{15}{34}$	7,116	25	19

Blåsningstiden 26,109 dygn 13 timmar under år 1845 har varit 5,043 dygn kortare, än den för år 1844 antecknade, samt understiger med 8,279 dygn blåsningstiden per medium de 5 åren 1839—1843, och med 8,039 dygn den i medeltal under qvinqvennium 1834—1838.

Denna kortare blåsningstid år 1845 har äfven varit orsaken dertill, att tackjerns-tillverkningen samma år finnes vara 97,734 *Skz* mindre, än den som ägde rum år 1844, samt att densamma med 129,287 *Skz* understiger tillverknings-beloppet per medium de 5 åren 1839—1843, och med 30,968 *Skz* medel-produktionen under qvinqvennium 1834—1838.

Då af årets tackjerns-tillverkning 502,059 *Skz* minst 30,000 *Skz* böra afräknas dels för sådant gjutgods, som vid sjelfva masugnarne åstadkommes, dels ock för det quantum, som begagnas för omsmältning vid de egentliga Gjuterierne, skulle endast omkring 470,000 *Skz* tackjern återstå för Stång- och Ämnesjerns-smidet; men enär detta smide, på sätt 4:de Artikeln utvisar, uppgått till 568,491 *Skz*, eller nära 100,000 *Skz* mera än tackjerns-tillverknings-beloppet, följer häraf, att om ock här i beräkningen intages det vid utsmidningen erhållna öfverjernet, som uppkommer deraf, att af hvarje *Skz* tackjern, å 26 Lispund, i allmänhet erhållas något mer än ett *Skz* Stångjern å 20 Lispund, har ändock 1845 års tackjerns-production ingalunda varit tillräcklig för det under samma år åstadkomna smide. Men såsom en lycka för Bergslagerne måste det derföre betraktas, att årets Smides-tillverkning sålunda kunnat absorbera en del af det ansenliga tackjerns-inventarium, som fanns i beredskap att tillita från de näst föregångne åren, under hvilka, särdeles år 1843, tackjerns-tillverkningen, i följd af då varande gynnsamma afsättning, blef utvidgad nog mycket utöfver behof och efterfrågan.

Jernföras blåsningstiden och tackjerns-tillverknings-beloppet under år 1845 med hvarandra, belöpa sig 19,23 *Skz* på hvarje blåsningdygn. Production per dygn, som år 1833 beräknades vara 14,31 *Skz*, uppgick successive till 19,38 *Skz*, som den var år 1842, hvarest dygns-tillverkningen icke allenast icke derutöfver stigit, utan varit per medium något derunder eller 19,22 *Skz* om dygnet; Och torde man icke utan skäl få härleda detta förhållande derifrån, att upphettad luft vid tackjerns-blåsningarne, som varit bidragande orsak till den högre afkastningen per dygn, nu begagnas mindre allmänt samt, der sådant sker, säkerligen med mera varsamhet än förr.

Den särskildta omständigheten må äfven här anföras, att då tackjerns-produktion per dygn förut alltid hållit sig högre utom Bergslagerne, än inom desamma, hvilket kunnat förklaras deraf, att Bruksegarne med mera omsorg vårdat sina blåsningar, än de på hvarje hyttelag indelade många Bergsmän kunnat göra, har nu emedlertid under åren 1843—1845 förhållandet varit tvertom, så att, då tillverkningen per dygn inom Bergslagerne utgjort i medeltal under berörde år 20,02 *Skz*, har den derutom endast uppgått till 18,34

Skz; och kan, då malmfånget i allmänhet är oförändradt, någon annan orsak härtill icke uppgifvas, än den, att Bergsmännen äfven börjat, att på mera ändamålsenligt sätt än förut, ordna sina blåsningar och anskaffat bättre Blåsmachiner, hvarigenom det naturliga förhållande måste inträda, att der de bättre och rikare malmerna finnas, såsom händelsen i allmänhet är inom Bergslagerne, der skall ock en i förhållande derefter afpassad större afkastning per dygn vid tackjerns-tillverkningen visa sig.

Om den år 1845 åstadkomna tackjerns-tillverkning 502,059 *Skz* fördelas efter tillverknings-orterna, inom och utom de egentliga till afsalu blåsande tackjerns-bergslagerne, finnes förhållandet vara, som följer:

	Masugnar i gång.	Blåsningstid.		Tackjerns-tillverkning.	Production af tackjern på blåsningdygn.
		dygn.	tim.		<i>Skz</i>
Wester-Bergslagen eller Grangärdes, Norr- och Söderberkes Socknar inom Kopparbergs Län	25	3,494	17	75,163	21,51
Norbergs Bergslag inom Westmanlands Län	12	1,101	2	18,455	16,76
Nya Kopparbergs, Helleforss, Grythytte och Hjulsjö Bergslager inom Örebro Län	17	2,266	15	47,679	21,03
Nora Bergslag inom dito Län	12	1,701	11	26,979	15,86
Lindes och Ramsbergs Bergslager inom dito Län	9	1,025	17	20,316	19,80
Lekebergs och Carlskoga Bergslager inom dito Län	13	1,843	11	32,394	17,57
Filipstads Bergslager inom Wermlands Län	25	2,909	10	65,129	22,38
Inom de egentlige Bergslagerne	113	14,342	11	286,115	19,95
Utom samma Örtor	91	11,767	2	215,944	18,36
Summa	204	26,109	13	502,059	19,23

Af de på Tabellen öfver årets tackjerns-tillverkning upptagne 2,190 $\frac{1}{4}$ fridygn, utgöra 848 $\frac{1}{4}$ dygn hela blåsningstiden för efterföljande under frihetsår varande masugnar, nemligen: Avarforss och Selets masugnar i Norrbotten; Ljusnedahls masugn i Herjedalen; Molnebo masugn i Westmanland; Billingsforss masugn på Dahlsland; Unnaryds masugn i Jönköpings Län; samt Säfsjöströms masugn i Kronobergs Län; och äro de öfrige 1,342 dygnen de egentligen så kallade fridygnen, hvilka enligt Författningarne få tillgodonjutas dels vid hvarje blåsningens början, dels ock särskildt då en masugn ombygges, eller ny pipa deruti insättes.

Af Eders Kongl. Maj:ts och Kronans på Tabellen antecknade Tionde-tackjern 7,116 *Skz* 25 *Lz* 19 *z*, som, enligt Eders Kongl. Maj:ts Nådiga Kungörelse af den 29 November 1844, angående nedsättning under viss tid af den tackjerns-tillverkningen utgående tionde-afgift, utgör endast hälften af det be-

lopp, som efter fastställda grunder förut skulle erläggas, hafva vederbörande Masugnsegare lemnat följande quantum in natura, nemligen:

	<i>Sk</i>	<i>L</i>	<i>℔</i>
Inom Nya Kopparbergs Bergmästaredöme	99.	3.	12.
„ Westmanlands och Kopparbergs Läns dito	681.	7.	17.
„ Nora och Lindes dito	89.	11.	3.
„ Wermlands dito	448.	17.	17.
„ Södermanlands och Östergöthlands dito	29.	2.	17.
Summa <i>Sk</i>	1,347.	17.	6.

Det återstående beloppet 5,769 *Sk* 8 *L* 13 *℔* af Tionde-tackjernet har deremot blifvit löst med penningar, enligt följande af Kammar-Collegium, Stats-Contoret och Bergs-Collegium upprättade taxa, nemligen:

		Banco. Rdr	sk.
För Masugnarne under Löfsta, Österby, Gimo och Rånäs Bruk . . .		11:	24.
„ dito „ Forssmarks, Gysinge, Strömsbergs och Ullforss Bruk samt Harnäs masugn		10:	—
„ dito „ Skebo, Hargs, Wattholma och Söderforss Bruk		9:	24.
„ dito „ Elfkarleö Bruk		7:	24.
„ dito uti Norbergs och Skinskattebergs Bergslager . . .		6:	32.
„ dito „ Nora Bergslag i Örebro Län		6:	—
„ dito „ Lindes dito i dito		6:	—
„ dito „ Ramsbergs dito i dito		5:	32.
„ dito „ Lekebergs dito i dito		6:	16.
„ dito „ Lerbäcks dito i dito		6:	40.
„ dito „ Nya Kopparbergs dito i dito		4:	24.
„ dito „ Hjulsjö dito i dito		5:	16.
„ dito „ Grythytte och Helleforss Bergslager i dito . .		5:	24.
„ dito „ Carlskoga Bergslag i dito		6:	16.
„ dito „ Filipstads Östra Bergslag i Wermlands Län .		6:	32.
„ dito „ D:o Norra och Vestra Bergslag i dito . . .		6:	16.
„ dito „ Grangärdes Bergslag i Kopparbergs Län, utom Pehrsbo Masugn		5:	16.

			Banco. R:dr sk.
För Masugnarne	uti	Norrberkes Bergslag i Kopparbergs Län . . .	5: 24.
„ dito	„	Söderberkes, Tuna, Säfsens och Floda Socknar, jemte förenämnde Pehrsbo masugn i Koppar- bergs Län	5: 40.
„ dito	„	Österbergslagen i Kopparbergs Län, samt af mas- narne till Dådrans och Svartnäs Bruk i samma Län	6: —
„ dito	„	Öster-dalarne, med undantag af sistnämnde Bruks masugnar	5: 24.
„ dito	„	Södermanlands och Östergöthlands Län . . . ,	6: 24.
„ dito	„	Tabergs Bergslag och inom Jönköpings Län, med undantag af Ohs, Bruzaholms och Åminne masugnar	6: 32.
„ dito	„	Calmar och Kronobergs Län samt Ohs, Bruza- holms och Åminne masugnar i Jönköpings Län	5: 24.
„ dito	„	Ofansjö och Thorsåkers Bergslager, samt i all- mänhet för masugnarne inom Gefleborgs, We- ster-Norrlands, samt Norr och Westerbottens Län	6: 16.

Dessutom hafva vissa masugnars egare i de Norra Länen i vanlig ord-
ning åtnjutit den dem, i följd af deras ägande svagare malmfång, till 3 R:dr
32 sk. beviljade nedsättning i lösen för hvarje *Sk* af deras Tionde-tackjern.

På grund af Eders Kongl. Maj:ts meddelade särskildta Nådiga tillstånd
hafva 4,730 *Sk* sjömalms-tackjern blifvit hufvudsakligast till Danmark utförde.

3^{die} Artikeln.

Gjutgods-tillverkningen och Gjuterierne.

	Uppgifven Gjutgods-tillverkning vid Masugnarne år 1845.
	Tackjernsvigt.
	<i>Skz</i>
Jemtlands Län	28
Wester-Norrlands Län	52
Gefleborgs Län. Helsingland	178
” ” Gestrikland	18
Upsala Län	20
Stockholms Län	42
Kopparbergs Län	729
Westmanlands Län	424
Örebro Län	2,713
Wermlands Län	1,387
Södermanlands Län	3,216
Östergöthlands Län	1,391
Skaraborgs Län	145
Calmar Län	436
Jönköpings Län	390
Kronobergs Län	1,342
Summa	12,511

Då den för år 1845 uppgifna, vid Masugnarne åstadkomna gjutgods-tillverkning 12,511 *Skz* finnes vara 10,570 *Skz* mindre, än den som blef upptagen för år 1844, samt understiger med 8,760 *Skz* tillverkningen i medeltal under de 5 åren 1839—1843 och med 6,033 *Skz* medelbeloppet under qvinqueunium 1834—1838, kan detta förhållande icke anses annat än som tillfälligt, så vida det annars icke skulle kunna till någon del härleda sig från bristande eller felaktige

felaktige uppgifter, helst som icke alltid nog fullständiga anteckningar, särdeles vid Bergsmans-masugnarne, föras öfver det för eget och ortens behof directe ur sjelfva masugnarne tillverkade gjutgodset.

Deremot har vid de egentliga Gjuterierne, hvarest tackjernet uti särskildta ugnar omsmältes, gjutgods-tillverkningen för år 1845 blifvit uppgifven sålunda:

	<i>Skz</i>		Banco R:dr
Vid Bergsunds Gjuteri i Stockholm	1,200.	tillverkningsvärde *)	62,700.
„ Ludvigsbergs dito i dito	240.	dito	4,800.
„ Robertsforss dito i Westerbotten	857.	dito	15,426.
„ Forssbacka dito i Gestrikland	796.	dito	14,328.
„ Björnarbo dito i Upsala Län	130.	dito	2,340.
„ Dormsjö dito i Kopparbergs Län	964.	dito	17,352.
„ Furudahls dito i dito	726.	dito	13,068.
„ Closters dito i dito	153.	dito	2,754.
„ Krokforss dito i Örebro Län	1,016.	dito	19,937.
„ Nyköpings dito	75.	dito	1,350.
„ Tunabergs dito i Södermanland	108.	dito	1,944.
„ Åkers dito i dito	1,246.	dito	22,428.
„ Motala dito i Östergöthland	889.	dito	20,598.
„ Finspongs dito i dito	247.	dito	4,446.
„ Ankarsrums dito i Calmar Län	1,022.	dito	18,396.
„ Öremo dito i Kronobergs Län	170.	dito	3,060.
„ Delary dito i dito	111.	dito	1,998.
„ Huseby dito i dito	63.	dito	1,125.
„ Götheborgs dito	700.	dito	12,600.
„ Jonsereds dito i Elfsborgs Län	350.	dito	6,300.
„ Malmö dito	1,243.	dito	31,450.
„ Helsingborgs dito	391.	dito	7,502.
Summa Gjutgods	12,697.	S:a tillverkn. värde	285,902.

*) Då tillverkningsvärdet icke blifvit uppgifvet, har det utförts efter 18 R:dr Banco per *Skz*.

Exporten af Gjutgods har, enligt Tullverkets Räkenskaper, år 1845 förhållit sig på sätt efterföljande Tabell närmare utvisar:

	Bomber, Kulor och Kanoner.		Grytor och Kittlar m. m.		Kasserade Kanoner.		Summa.		Diverse gjut- gods ej spe- cificerad, men uppta- get i pen- ningevärde.	
	Skß	Lß	Skß	Lß	Skß	Lß	Skß	Lß	R:dr	sk.
Till Norrige	727	—	—	5	—	—	727	5	756	16
„ Finland	—	—	270	—	618	15	888	15	11,908	—
„ Ryssland	1,098	—	—	—	—	—	1,098	—	—	—
„ Preussen	1,398	15	—	—	—	—	1,398	15	144	—
„ Danmark	2,150	5	13	15	—	—	2,164	—	—	—
„ Mecklenburg	—	—	—	—	—	—	—	—	25,325	—
„ Lybeck	—	10	2	—	—	—	2	10	42	—
„ Bremen	—	15	—	—	—	—	—	15	—	—
„ Nederländerna	3	—	—	—	—	—	3	—	—	—
„ Stora Britannien	—	—	—	—	50	5	50	5	—	—
„ Frankrike	170	5	—	—	—	—	170	5	—	—
„ Egypten	85	—	—	—	—	—	85	—	—	—
Summa	5,633	10	286	—	669	—	6,588	10	38,175	16

4de Artikeln.

Stång- och Ämnesjerns-Smidet.

	Här- dar.	Frälserätt.			Privilegierade Smidesbeloppet, Hammarkatten oberäknad, d. 31 December 1845.			Hammarkat- ten å privile- gierade Smi- det d. 31 De- cember 1845.			Uppgifven Stång- och Ämnesjerns- tillverkning år 1845.	
		SK	L	g	SK	L	g	SK	L	g	SK	
		Bergs	vi	gt.	Bergs	vi	gt.	Bergs	vi	gt.	Bergsvigt.	
Norrbottnens Län . . .	24	—	—	—	8,900	—	—	89	—	—	4,620	
Westerbottens dito . .	17	45	—	—	7,816	13	—	78	3	7	6,502	
Jemtlands dito	8	—	—	—	3,100	—	—	31	—	—	376	
Wester-Norrlands dito	82	167	10	—	40,558	6	—	405	11	13	31,580	
Gefleborgs dito. Hel- singland	63	315	—	—	30,385	19	—	303	17	4	32,554	
„ „ Gestrikland	101	390	—	—	50,066	13	9	500	13	7	49,844	
Upsala Län	29	940	—	—	13,738	6	—	137	7	13	21,870	
Stockholms Län	19	1,264	8	5	9,085	11	15	90	17	2	11,924	
Kopparbergs Län . . .	178	371	18	—	77,951	9	8	779	10	7	80,231	
Westmanlands Län . .	130	2,252	10	—	61,895	13	—	618	19	4	62,373	
Örebro Län	169	4,422	5	—	73,619	13	—	736	3	19	76,425	
Wermlands Län	258	2,628	15	—	126,035	5	10	1,260	7	4	89,051	
Götheborgs och Bohus Län	1	—	—	—	500	—	—	5	—	—	442	
Södermanlands Län . .	44	895	—	—	14,915	—	—	149	3	—	15,448	
Östergötlands Län . .	78	1,444	10	—	27,545	14	—	275	9	4	28,661	
Skaraborgs Län	24	470	10	—	9,368	13	—	93	13	15	9,843	
Elfsborgs Län	39	7	10	—	19,283	5	—	192	16	13	19,794	
Calmar Län	34	517	10	—	9,750	—	—	97	10	—	10,293	
Jönköpings Län	35	800	—	—	14,019	19	—	140	4	1	11,046	
Kronobergs Län	22	285	—	—	5,884	18	—	58	17	—	5,614	
Hallands Län	1	—	—	—	600	—	—	6	—	—	—	
Summa	1,356	17,217	6	5	605,020	19	2	6,050	4	13	568,491	

Under år 1845 har allenast 1 Stångjerns-härd blifvit privilegierad, äfvensom nytt smide till ett belopp af endast 1,266 *Sk℥* 13 *L℥* tillkommit; men som deremot under samma år 7 härdar med 3,125 *Sk℥* Smide, hvaraf 75 *Sk℥* Frälse-rätt, blifvit nedlagde, finnes en förminskning uti Verkstädernes antal af 6 härdar och uti tillätna Smidet af 1,858 *Sk℥* 7 *L℥*, deruti ofvanberörde frälse-rätt inberäknad, hafva uppkommit.

Hvad Hammar-skatten för det år 1845 tillätna nya Smidet vidkommer, skall den utgöras:

	<i>Sk℥</i>	<i>L℥</i>
från och med smidesåret 1845 för	666.	13.
„ „ 1846 „	600.	—
		Summa 1,266. 13.

Den för år 1845 uppgifne Stång- och Ämnesjerns-tillverkning 568,491 *Sk℥* finnes vara 3,401 *Sk℥* mindre, än den för år 1844 antecknade, äfvensom den med 6,760 *Sk℥* understiger medel-tillverkningen för de 5 åren 1839—1843; men deremot öfverskjuter ifrågavarande års Smides-tillverkning med 93,043 *Sk℥* den, som i medeltal ägde rum under qvinquennium 1834—1838.

På sätt Våg-Räkenkaperna innehålla, hafva under Smidesåret på Våg inkommit 564,098 *Sk℥* 18 *L℥* 11 *℥* Stångjern, samt 71,154 *Sk℥* 8 *L℥* 5 *℥* Jernmanufaktur, eller tillsammans 635,253 *Sk℥* 6 *L℥* 16 *℥* Stapelstadsvigt; Och om nu Stång- och Ämnesjerns-tillverkningen 568,491 *Sk℥* Bergsvigt eller efter förvandling till Stapelstadsvigt, 625,340 *Sk℥* jemföres med det på Våg inkomna beloppet, finnes det seduare med 9,913 *Sk℥* öfverskjuta Smides-tillverkningen under året. Skulle nu jemväl härtill beräknas den vanliga afyttringen vid Bruken, i och för consumptionen inom landet, vill det synas som skulle Smides-inventarierna vid Bruken hafva blifvit under år 1845 till icke obetydlig del förminskade.

Till inrikes förbrukning hafva af det på Våg införda beloppet derifrån blifvit afförde 30,625 *Sk℥* 19 *L℥* 6 *℥* Stångjern, samt 19,270 *Sk℥* 9 *L℥* 14 *℥* Jern-manufaktur, utgörande tillsammans 49,896 *Sk℥* 9 *L℥* Stap. vigt.

Till export hafva deremot från Vågarne under smides-året blifvit afvägde 570,009 *Sk℥* 1 *℥* Stångjern, samt 49,233 *Sk℥* 5 *L℥* 5 *℥* Jernmanufaktur, eller tillsammans 619,242 *Sk℥* 5 *L℥* 6 *℥* Stap. vigt; Och är denna export 12,470 *Sk℥* 3 *L℥* 7 *℥* större, än den, som ägde rum år 1844, samt öfverskjuter med 83,701 *Sk℥* medexporten under de 5 åren 1839—1843, och med 109,390 *Sk℥* export-beloppet per medium under qvinquennium 1834—1838.

Om nu endast exporten af Stångjern under Smides-året 1845 upptages, så visar sig förhållandet dermed hafva varit som följer:

	SK	L	Ø
Från Stockholms Våg	301,884.	15.	16.
„ Götheborgs dito	163,202.	11.	—
„ de öfrige Vågarne	90,625.	15.	18.
„ vissa Städer och Landthamnar . . .	14,295.	17.	7.
Summa Stångjerns-export	570,009.	—	1. Stap.vigt.
Stångjerns-exporten utgjorde år 1844	555,244.	3.	16.
„ „ i medeltal åren 1839—1843 . .	498,899.	19.	10.
„ „ „ 1834—1838 . .	442,895.	2.	—
Inventarierna af Stångjern på Rikets Vågar hafva vid Smides-årets slut funnits vara:			
	SK	L	Ø
På Stockholms Våg	153,047.	4.	10.
„ Götheborgs dito	74,007.	18.	15.
„ de öfrige Stapelstads-Vågarne	17,945.	16.	—
„ Uppstads-Vågarne	5,473.	3.	3.
Summa Stångjerns-inventarier	250,474.	2.	8.
Stångjerns-inventarierna voro år 1844	287,018.	17.	8.
„ „ i medeltal åren 1839—1843	288,665.	9.	7.
„ „ „ 1834—1838	213,087.	8.	9.

I enlighet med Tullverkets, för Calender-året uppställda Räkenskaper, och då destinations-orterna tillika utsättas, har exporten af Stångjern uppgått till det på efterföljande Tabell upptagne belopp, nemligen:

	Stapelstads-vigt.	
	Skz	Lz
Till Norrige	1,553	15
„ Finland	5,886	10
„ Preussen	20,917	—
„ Danmark	36,660	10
„ Mecklenburg	10,011	—
„ Lybeck	23,956	15
„ Hamburg	1,206	—
„ Bremen	16,951	5
„ Hannover och Oldenburg	6,010	5
„ Nederländerna	12,035	5
„ Belgien	571	10
„ Stora Britannien och Irland	251,437	15
„ Frankrike	46,864	—
„ Spanien med Baleariske och Canariske öarne	278	15
„ Portugal med Madera, Cap-Verds öarne och Azorerne	22,205	15
„ Italien utom Österrikiska besittningarne	3,310	10
„ Österrikiska Staterne	943	10
„ Gibraltar och Malta	383	15
„ Algerien	5,755	—
„ Marocco, Tunis och Tripolis	248	—
„ Öfrige delar af Afrika	75	—
„ Asiatiska utom Medelhafvet belägna Länder samt Australien	9,263	—
„ Förente Staterne i Norra Amerika	89,568	—
„ Brasilien	8,285	10
„ Öfrige Länder i Norra och Södra Amerika	433	15
Summa Stångjerns-export	574,792	—

Med Eders Kongl. Majts Nådiga tillstånd hafva dessutom så kallade Smältstycken blifvit exporterade, nemligen till Nederländerne 10 Skz, till England 2,195 Skz, till Algerien 2 Skz 10 Lz samt till Förente Staterne i Norra Amerika 693 Skz 15 Lz, eller tillsammans 2,901 Skz 5 Lz.

För Eders Kongl. Majts och Kronans Hammarskatts-jern hafva lösningspriserne, på sätt den af Kammar-Collegium, Stats-Contoret och Bergs-Collegium för året upprättade Taxa innehåller, blifvit sålunda fastställda per Skz.

	Banco.		
	Rdr	sk.	r.
För Löfsta, Österby, Gimo och Rånäs Bruk	27:	—	—
„ Forssmarks, Strömsbergs, Ullforss och Gysinge Bruk	24:	—	—
„ Skebo, Hargs, Wattholma och Söderforss Bruk	22:	—	—
„ Eltkarleö Bruk	17:	—	—
„ Alla öfrige Stångjerns-verk uti hvad ort eller Län i Riket som helst	14:	24.	—
„ Ämnes-verken	14:	24.	—
„ Bergsmans-hamrarne	13:	24.	—

5te Artikeln.

Jern-Manufactur-tillverkningen.

	Uppgifven Jernmanufac- tur-tillverk- ning för år 1845.
	Bergsvigt.
	<i>SKK</i>
Norrbottnens Län	203
Westerbottnens dito	476
Jemtlands dito	173
Wester-Norrlands dito	2,154
Gefleborgs dito, Helsingland	266
„ „ Gestrikland	1,303
Upsala dito	948
Stockholms dito	827
Kopparbergs dito	10,855
Westmanlands dito	3,916
Örebro dito	8,806
Wermlands dito	20,081
Götheborgs och Bohus dito	631
Södermanlands dito	7,208
Östergöthlands dito	6,316
Skaraborgs dito	741
Elfsborgs dito	8,137
Calmar dito	1,822
Jönköpings dito	1,409
Kronobergs dito	1,507
Summa Jernmanufactur	77,779

Denna för år 1845 uppgifne Jernmanufactur-tillverkning är endast 570 *Sk* mindre, än den för år 1844 antecknade; men är deremot 5,400 *Sk* större, än den, som i medeltal ägde rum de 5 åren 1839—1843, samt öfverskjuter med 25,568 *Sk* medel-tillverkningen under qvinqvennum 1834—1838.

Under Smides-året 1845 hafva, på sätt Våg-Räkenskaperna utvisa, 71,154 *Sk* 8 *L* 5 *℔* Stap. vigt Jernmanufactur blifvit på Rikets vågar införde; Och som den under samma år åstadkomna Jernmanufactur 77,779 *Sk* Bergsvigt, efter förvandling till Stap. vigt, utgör 85,557 *Sk*, finnes tillverknings-beloppet med 14,403 *Sk* öfverstiga det på våg införda quantum.

Till inrikes förbrukning hafva, under Smides-året, 19,270 *Sk* 9 *L* 14 *℔* Jernmanufactur, af det på våg inkomna beloppet, blifvit afvägde, hvaremot till export afgått:

	<i>Sk</i>	<i>L</i>	<i>℔</i>
Från Stockholms våg	22,655.	—	17.
„ Göteborgs dito	22,542.	19.	10.
„ de öfrige Vågarne	2,874.	11.	1.
„ vissa Städer och Landthamnar	1,160.	13.	17.
Summa Jernmanufactur-export	49,233.	5.	5. Stap.vigt.
Jernmanufactur-exporten utgjorde år 1844 .	51,527.	18.	3.
„ „ i medeltal åren 1839—1843	36,641.	—	5.
„ „ „ 1834—1838	28,134.	2.	—

Inventarierne af Jernmanufactur på Rikets vågar hafva vid Smides-årets utgång funnits vara:

På Stockholms Våg	23,208.	14.	2.
„ Göteborgs Våg	17,081.	9.	10.
„ de öfrige Stapelstads-Vågarne	924.	2.	8.
„ Uppstads-Vågarne	332.	17.	6.
Summa inventarier af Jernmanufactur	41,547.	3.	6. Stap.vigt.
Inventarierne utgjorde år 1844	38,920.	13.	6.
i medeltal de 5 åren 1839—1843	29,992.	6.	12.
„ „ 1834—1838	26,929.	1.	12.

Enligt Tullverkets efter Calender-året uppställda Räkenskaper, har exporten af Jernmanufactur år 1845, då destinations-orterna tillika utsättas, uppgått till det på efterföljande Tabell upptagne belopp, nemligen:

Jernmanufactur-exporten år 1845, enligt Tullverkets Räkenskaper.

	Summa.		Diverse Jern-manufactur.		Stål.		Spik.		Kettingar.		Plåtar förtente.		Plåtar oförtente.		Saltpanne-plåtar.		Skär- och Knipp-jern.		Sänk-Smide.		Bult- och Gall-jern.		Bandjern.		Hamrar och Släd.		Smide Ankare och Draggar.	
	Lb	Sb	Lb	Sb	Lb	Sb	Lb	Sb	Lb	Sb	Lb	Sb	Lb	Sb	Lb	Sb	Lb	Sb	Lb	Sb	Lb	Sb	Lb	Sb	Lb	Sb	Lb	Sb
Till Norrige.	—	—	1,076	5	303	—	549	10	—	—	—	—	107	15	—	—	15	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—
„ Finland.	2,053	10	503	—	317	—	1,495	—	—	—	—	—	538	15	—	—	—	—	—	—	—	211	15	—	—	—	—	
„ Ryssland.	—	—	—	—	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	27	5	—	—	—	—	
„ Preussen.	372	15	—	—	81	10	148	5	—	—	—	—	71	15	—	—	19	—	—	—	14	—	—	—	—	—	—	
„ Danmark.	7,021	10	7	10	458	15	3,877	—	—	—	—	—	1,607	15	—	—	213	—	—	—	180	5	—	—	—	—	—	
„ Mecklenburg.	1,649	10	—	—	79	15	947	—	—	—	14	—	278	—	—	—	170	5	—	—	45	15	—	—	—	—	—	
„ Lybeck.	4,305	5	6	10	2,270	—	967	10	—	—	—	—	685	—	—	—	169	15	—	—	—	124	—	—	—	—	—	
„ Hamburg.	881	10	—	—	91	10	790	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
„ Bremen.	362	5	—	—	22	5	10	—	—	—	—	—	118	—	—	—	107	10	—	—	72	10	—	—	—	—	—	
„ Hannover och Oldenburg.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
„ Nederländerne.	152	15	—	—	7	—	—	—	—	—	—	—	5	—	—	—	77	6	—	—	55	—	—	—	—	—	—	
„ Nederländerne.	1,647	10	—	—	528	—	34	5	—	—	—	—	—	—	—	—	224	6	—	—	613	15	—	—	—	—	—	
„ Belgien.	2	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	10	—	—	—	—	
„ Stora Britannien.	16,608	15	16	15	16,190	15	—	—	—	—	—	—	26	—	—	—	121	5	5	5	30	5	—	—	—	—	—	
„ Frankrike.	792	15	—	—	563	10	—	—	—	—	—	—	10	—	—	—	69	15	—	—	4	10	—	—	—	—	—	
„ Spanien med Baleariske och Canariske Öarne.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
„ Portugal med Madera, Cap-Verds Öarne och Azorerne.	6	15	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
„ Italien utom Österrikiska besittningarne.	4,452	15	—	—	3,438	10	—	—	—	—	—	—	143	—	—	—	544	15	—	—	10	—	—	—	—	—	—	
„ Österrikiska Staterne.	215	5	—	—	18	15	—	—	—	—	—	—	14	—	—	—	50	10	—	—	114	—	—	—	—	—	—	
„ Egypten.	194	—	—	—	7	5	—	—	—	—	—	—	94	—	—	—	—	—	—	—	68	5	—	—	—	—	—	
„ Algerien.	5	15	—	—	15	15	2	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	
„ Asiatiska utom Medelhafvet belägna Länder samt Australien.	2,218	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	285	5	—	—	510	15	—	—	—	—	—	
„ Förente Staterne i Norra Amerika.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
„ Brasilien.	1,718	15	—	—	1,680	10	16	10	—	—	—	—	—	—	—	—	21	15	—	—	—	8	10	—	—	—	—	
„ Öfrige Länder i Norra och Södra Amerika.	1,954	—	161	5	1,331	15	105	15	—	—	—	—	13	5	—	—	263	—	—	—	—	36	5	—	—	—	—	
Summa Export	50,958	15	1,771	5	28,257	15	9,035	—	—	—	—	—	3,711	10	24	—	2,759	15	211	5	1,981	5	2,857	5	12	5	17	13

6te Artikeln.

De så kallade Ädlare Verken.

a) *Guld-tillverkningen.*

Vid det Stora Kopparbergs Bergslag tillhöriga Konung Gustaf den Tredjes Silfver-verk uti Fahlun, hafva ur det derstädes erhållna silfret blifvit utbringade 2 lödige marker 1 lod 12 grän guld.

b) *Silfver-tillverkningen.*

Sala Silfververk. Härstädes har under år 1845 grufve-brytningen fortgått uti 37 särskildta arbetsrum, nemligen 29 uti Stor-grufvan, 3 uti Torgschakts-grufvan, 4 uti Carlschakts-grufvan, samt 1 uti Grefve Bjelkes stoll. Af dessa arbetsrum hafva 17 varit brutna på malm, 6 för att uppsöka nya malmtillgångar uti okänd klyft, 7 för att förbereda utbrytning af kända malmfäll, samt 7 dels för communicationer och väderväxling, dels för att, efter föreskrifven arbetsplan, öppna Nordvästra fältet åt djupet. Af dessa sistnämnda arbeten har Konung Carl den XI:s schakt blifvit afsänkt 6½ famnar, så att det på detta sätt kommit till ett djup af 157 famnar. De tvänne Orter på detta djup, som år 1843 blefvo anlaggde, för att folja den påträffade malmen, fortlara att innehålla god fyndighet, hvarigenom man nu mera har förhoppning om, att arbetsplanen för vinnande af nya malm-tillgångar på djupet nordväst om Stor-grufvan, skall med framgång kunna fortsättas. Grefve Bjelkes stoll har fortdrifvits 9½ famnar, eller till 415½ famnar från sin mynning vid aflopps-canalen. Vattenkonst-byggnaden uti Konung Gustaf den Tredjes schakt har blifvit fortsatt medelst 6 nya våningars inhuggning, samt uppfodrings-verkets och Konst-bröstets betäckning med öfverbyggnad.

Brytningen har uppgått till 73,188 tunnor fyndigt och 6,731 tunnor ofyndigt, eller tillsammans 79,919 tunnor berg, à 6½ cub. fot på tunnan; Och hafva orter blifvit drifna till en sammanräknad längd af 441 fot och sänkningar till 99 fot.

Malm-sofringen har lemnat 28,931 lass vask-malm, utgörande i vikt 150,441 centner; 15,494 cub. fot stuff-malm, motsvarande ungefärligen lika många centner; samt 115 centner slig från Sylt-verken. Vaskmalmens medelhalt har varit 0,53 lod silfver på centnern, stuffens från 2,33 till 6,45 lod silfver, med 14 till 38 procent bly, samt sligens 3,6 lod silfver och 11 marker bly på centnern.

Till blysmältningen hafva från de förberedande processerne blifvit uppförda 19,984 centner stuffmalm, sliger och silfverhaltig skärsten, hvilka, med

tjenlig beskickning försmälta, gifvit efter afdrifning och finering 3,646 lödige marker 11 lod bergfint silfver.

Sala Silfververks Ränte-ersättnings-fond, utgörande vid 1845 års början 28,326 R:dr 23 sk. 8 rst. Banco, har genom den stadgade afsättningen, i förhållande till silfver-tillverkningens belopp och genom på Capitalet beräknade räntor, blifvit ökad med 3,210 R:dr 34 sk. 5 rst., så att hela fonden vid årets slut utgjorde 31,537 R:dr 40 sk. 1 rst. Banco.

Konung Gustaf den Tredjes Silfververk vid Stora Kopparberget. Till detta Silfververk hafva från åtskillige arbetsrum uti Stora Kopparbergs grufvor 1,175 tunnor blyglanshaltigt berg, emot brytningspriset, blifvit lemnade; Och har, sedan den genom skrädning af sådant berg erhållna silfverhaltiga blymalmen 944 tunnor blifvit tillgodogjord, silfver-tillverkningen, hvarföre icke någon afrad till Eders Kongl. Majt och Kronan utgöres, uppgått till ett belopp af 455 lödige marker 7 grän.

Löfås Silfververk i Skedvi Socken och Kopparbergs Län. Härstädes har äfven år 1845 smältning af uppbruten silfverhaltig blyglans ägt rum; Och har den från detta Silfververk till Myntet inlemnade Silfver-tillverkning uppgått till 127 lödige marker.

Helleforss Silfververk i Helleforss Socken och Örebro Län. På det hit-hörande grufvefält har, utom det föreskrifna årliga Stoll-arbetet, någon brytning blifvit anställd uti den så kallade Malin-orten, hvarvid äfvensom genom sofring uti varpen vunnits 18 Sk℥ Blyglans, hvilket belopp jemte förut samlad inventarii-malm likväl icke funnits tillräckligt, för att år 1845 verkställa någon lönande Silfver-tillverkning.

Guldsmedshytte Silfververk i Lindes Socken och Örebro Län. De på Guldsmedshytte grufvefält uppfunna malm-fyndigheter hafva med omsorg och drift äfven under år 1845 blifvit ytterligare bearbetade, så att, utom den i Collegii sednaste års-berättelse omnämnde Ericsbergs-grufvan, som vid årets slut hunnit till 12 $\frac{3}{4}$ famnars djup, hafva så väl Oscars schakt, som Prins Carls och Prins Oscars Orter blifvit anlagde. Den uppfordrade blyglansen har uppgått till 7,222 Sk℥, under det den ur Prins Gustafs gamla grufve-varp sofrade malmen utgjort 1,737 Sk℥. Den erhållna malmen jemte 384 Sk℥ inventarii-malm, eller tillsammans 9,343 Sk℥ hafva med en åtgång af 14,376 tunnor kol, blifvit nedsmälta uti tvänne sulu-ugnar, hvarefter och sedan till afdrifning 1,304 Sk℥ verkblv på 121 drifningar blifvit insatte, erhållits 1,560 lödige marker 6 lod silfver.

I följd af de under år 1845, enligt hvad första Artikeln utvisar, på Silfver och Bly-malmer meddelade 796 mutsedlar, hafva väl flerfalldige försök-nings-arbeten ägt rum, särdeles inom Örebro, Wermlands och Kopparbergs Län, hvarest icke mindre än 781 särskildta inuutningar å berörde malmer under

året blifvit gjorda, dock har ännu icke vid något af de på sednare åren inmutade ställen, med undantag af Guldsmedshyttan, ordentlig smältning af den erhållna malmen försiggått; varande likväl profsmältning af vissa malmer verkställd vid i gång varande Silfververk.

Hela Silfver-tillverkningen i Riket har, om den sammanlägges, uppgått till ett belopp af 5,789 lödige marker 1 lod 7 grän, hvaraf Tionde-afgiften jemte myntarelön och slagskatt till Eders Kongl. Majt och Kronan utgör af Sala-tillverkningen 3,696 R:dr 47 sk. 4 rst., samt trettiondedelen af det vid Löfås åstadkomna silfret 34 R:dr 16 sk. 5 rst. allt i silfver räknadt.

c) *Koppar-tillverkningen.*

Stora Kopparberget. Utan hinder af ras eller andra tillfälliga händelser har brytningen i Stora Kopparbergs grufvor år 1845 fortgått; Och likasom tillräckligt drift-vatten funnits att tillgå för Konster och Spel, har icke eller vatten i grufvan, ehuru starkt tillopp deraf varit, förorsakat någon olägenhet.

Någon rörelse af betydighet uti de gamla eller nyare stora rasen inom Storgrufvans skolor har icke blifvit anmärkt under loppet af ifrågavarande år.

Af 63 i grufvan dritna arbetsrum hafva 2 varit schakt-arbeten, 21 försöks- och communications-arbeten, samt 40 egentliga malm-rum; Och hafva 34 af de sistnämnde lemnat vinst till ett sammanräknadt belopp af 79,776 R:dr 18 sk. 2 rst. Banco, hvaraf mera än hälften erhållits genom brytning och sofrings-arbeten i rasen och den sönderbrutna delen af grufvan.

Enligt den af Bergs-Collegium fastställda arbetsplan för Stora Kopparbergs grufvors iståndsättande efter 1833 års stora fall, hade till 1844 års slut Förbyggnader i grufvorne blifvit gjorda, samt Sänkningar och Orter drifne för en summa stor 102,146 R:dr 47 sk. 11 rst.; och som under år 1845 ytterligare blifvit påkostade 1,904 R:dr 30 sk. 2 rst. för Drottning-schaktets afsänkning 13 alnør 9 tum under Pihls tvärort, utgöra vid 1845 års slut omkostnaderne af Afradsmedlen, för att sätta grufvan i farbart skick, sammanräknade 104,051 R:dr 30 sk. 1 rst. Banco.

På sätt Grufvobrytnings-räkenskaperna utvisa, har uppfordringen vid Stora Kopparberget år 1845 utgjort 125,778 tunnor malmhaltigt berg och 1,083 tunnor svafvelkis, eller tillsammans 126,861 tunnor, med en brytnings- och uppfordrings-kostnad af 24 sk. 5 rst. Banco per tunna. Det uppfordrade malmhaltiga berget, hvaraf större delen undergått skrädning, innan det kunnat i lottning utläggas, har lemnat 66,780 tunnor malm, hvilka vid malm-auctionerne uppgått till ett värde af 132,558 R:dr 2 sk., som per tunna malm utgör 1 R:dr 47 sk. 3 rst. allt Banco.

Då på vanligt sätt den erhållna malmen fördelats uti så kallade lottningar af 13 hopar uti hvardera och 2 tunnor per hop, af hvilka 5 hopar blifvit

för Cassornes räkning vid malm-auctionerne försålde och 8 hopar utdelade på Fjerdeparts-egarne, efter första hopens pris, finnes ofvanberörde malmvärde 132,558 R:dr 2 sk. hafva tillkommit sålunda:

	R:dr	sk.	r:st.
1:sta hopen: Ordinarie grufve-hjelps-malm sålt för	9,675:	—	—
2:dra d:o: Centonal-malm	10,811:	21.	—
3:dje och 4:de hoparne: Afrads-malm	22,685:	10.	—
13:de hopen: Extra grufve-hjelps-malm	11,544:	24.	—
Kommande hærtill extra afrads-casse-malm till så ringa belopp för särskildta lottnings-dagar, att den ej kunnt i lottningar fördelas, sålt för			
	441:	43.	—
Summa Cassornes malm	55,158:	2.	—
Fjerdeparts-egarnes malm, utgörande 8 hopar af hvarje lottning, värderade efter ordinarie grufve-hjelps- malmens pris till			
	77,400:	—	—
Summa malmvärde som ofvan R:dr	132,558:	2.	—

Då värdet af Fjerdeparts-egarnes malm 77,400 R:dr fördelas på Bergslagens 1,200 Fjerdeparter, utgör beloppet för hvarje Fjerdepart 64 R:dr 24 sk. Ifrån denna summa måste likväl afdragas ej mindre de af brukande Bergsmännen, för Fjerdeparts-egarnes räkning, under året insatte grufvebrytnings-medel 36 R:dr per Fjerdepart, än ock communal-afgifter och bevillning, hvarföre 1845 års fjerdeparts-revenu, enligt Grufve-Rättens beslut, blifvit utsatt till 22 R:dr 24 sk. allt i Banco räknadt.

Af malm från de skattlagde grufvorne vid Stora Kopparberget hafva under Bruksåret 1845 blifvit tillverkade 2,852 Sk~~℔~~ 9 L~~℔~~ 15 ~~℔~~ Koppar, som invägde på Fahlu Krono-våg fördelas på följande sätt:

	Sk ℔	L ℔	℔
Kronans Tionde-Koppar	283.	14.	19 $\frac{1}{10}$.
Konst-Stats-Kopparen	105.	7.	1 $\frac{1}{4}$.
Armbösse- och Provisions-Kopparen	8.	14.	11 $\frac{1}{4}$.
Proste-Kopparen	15.	—	—
Ströms-afrads-Kopparen	5.	9.	17.
Brukande Bergsmännens behållna Koppar	2,434.	8.	51 $\frac{3}{10}$.
Summa som ofvan Sk ℔	2,852.	9.	15.

Dessutom har tillverkningen af fri-koppar, eller sådan, hvarföre ingen Tionde erlägges, och hvilken koppar blifvit åstadkommen dels genom slagg-bruk, dels ock af malm från Konung Carl Johans utom Stora Kopparbergs grufvas område befintliga grufva, uppgått till ett belopp af tillsammans 470 *Sk* 14 *L* 19 *℔*.

Sammanräknas hela Koppar-tillverkningen vid Stora Kopparberget, så väl den skattlagde, som den från afgift befriade, har den år 1845 uppgått till ett belopp af 3,323 *Sk* 4 *L* 14 *℔*, hvilket quantum är 35 *Sk* 6 *L* 3 *℔* mindre än productionen under året näst förut, men öfverskjuter med 191 *Sk* 15 *L* 2 *℔* medel-tillverkningen under de 10 åren 1834—1843.

Hvad de öfrige Koppar-verken vidkommer, hafva de alla med omsorg, ehuru med olika fördel, blifvit bedrifna; varande det anmärkningsvärdt, att, genom förbättrade smältnings-processer vid Åtvidaberg, koppar-tillverkningen derstädes, på sätt här nedan synes, uppgått till ett belopp, något öfver det vid Stora Kopparberget åstadkomna, då likväl slagg-bruket på sednare stället icke beräknas. De uti Collegii sednaste årsberättelse omnämnde kopparmalms-anledningar på fjällberget Schiangeli uti Juckasjerfvi Socken och Torneå Lappmark hafva äfven under sommaren 1845 blifvit af 40 à 50 man ytterligare bearbetade, hvarvid erhållits 418 *Sk* 9 *L* malm, deraf 50 *Sk* blifvit, för att kunna profvas, nedförda till Norrska kusten.

Sammanräknas hela Koppar-tillverkningen i Riket har den uppgått till det belopp, som efterföljande Tabell utvisar:

	Uppgifven Koppar- tillverkning år 1845.			Taxeringen bestämd till:	Kongl Maj:ts och Kronans Afrads- Koppar.		
	Sk℔	L℔	℔		Sk℔	L℔	℔
Vid Stora Kopparberget af skatt- lagde grufvornes malm . .	2,852	9	15	{ Hvarje 10:de Sk℔, med afdrag af Pa- stors-andelen. }	283	14	19½
„ Dito af malm från Konung Carl Johans nya grufva . .	60	12	13	Ännu ej taxerade.	—	—	—
„ Dito af slagg från gamla Hyttevarp	410	2	6	Ingen afgift härföre.	—	—	—
„ Nya Kopparberget i Örebro Län	253	19	11	Åtnjuter frihetsår.	—	—	—
„ Flögfors Kopparverk i dito	350	—	—	Ännu ej taxerad.	—	—	—
„ Åtvidabergs dito i Öster- göthlands Län	2,930	13	13	Hvarje 30:de Sk℔.	97	13	15½
„ Gottenviks dito i dito . .	16	18	4	dito.	—	11	5½
„ Tunabergs dito i Söder- manlands Län	49	6	1	dito.	1	12	17½
„ Riddarhytte dito i West- manlands Län	312	15	15	dito.	10	8	10½
„ Garpenbergs dito Koppar- bergs Län	43	7	10	Åtnjuter frihetsår.	—	—	—
„ Säghytte dito i dito af malm från Tomtebo grufvor . .	224	15	19	Ännu ej taxerad.	—	—	—
„ Korssnäs dito i dito af dito	119	13	5	dito.	—	—	—
„ Löfås dito i dito af dito .	99	13	17	dito.	—	—	—
„ Svartviks dito i dito . . .	64	19	2	dito.	—	—	—
„ Sägmyre dito i dito . . .	30	14	6	dito.	—	—	—
„ Gustafs- och Carlbergs dito i Jemtland	247	3	2	dito.	—	—	—
Summa Koppar	8,067	4	19	Kronans Afrad	394	1	8½

d) *Nickel-tillverkningen.*

Utur Klefva fordom på Koppar-malm arbetade grufva uti Alsheda Socken och Jönköpings Län hafva år 1845 blifvit uppbrutne 1,065 Sk℔ Nickel-malm, innehållande 3,044 procent Nickel, under det de öfriga beståndsdelarne hufvudsakligen utgöras af koppar, jern och svafvel; Och hafva uti Klefva Smälthytta 121 Sk℔ 4 L℔ 7 ℔ Rå-nickel blifvit tillverkade, som jemte förut samlad Rå-

nickel eller tillsammans 235 *Sk* 17 *L* 3 *W* så kallad Nickel-koppar.

e) *Messings-tillverkningen.*

Messings-tillverkningen under år 1845 har blifvit uppgifven sålunda:

	<i>Sk</i>	<i>L</i>	<i>W</i>
Vid Skultuna Messings-bruk i Westmanland . . .	490.	9.	9.
„ Gusums dito i Östergöthland . . .	41.	5.	—
Summa Messings-tillverkning	531.	14.	9.

7de Artikeln.

Diverse Verk och Inrättningar.

Kopparhamrar.

	Uppgifvet Koppar-Smide år 1845.		
	<i>Sk</i>	<i>L</i>	<i>W</i>
Vid Avesta Bruk i Kopparbergs Län	574	4	2
„ Tunaberg i Södermanlands dito	65	7	2
„ Ätvidaberg i Östergöthlands dito	196	10	13
„ Mårdsätter i Örebro dito	47	16	17
„ Stora Gärhult eller Kjällefäll i Skaraborgs dito	102	1	2
„ Sätterforss i dito	26	12	—
„ Cathrinæforss i Elfsborgs Län	129	—	—
„ Lessebo i Kronobergs dito	67	13	10
„ Jernhylla eller Kopparmöllan i Christianstads dito	110	—	—
„ Feleberga i dito	5	—	—
„ Graneforss i Blekinge dito	130	10	—
„ Olofström i dito	105	—	—
Summa Koppar-Smide	1,559	15	6

Bly-

Blysmälnings-Verk.

Bly-tillverkningen har år 1845 förhållit sig som följer:

	<i>Sk</i>	<i>L</i>	<i>℔</i>
Vid Konung Gustaf den Tredjes Silfververk i Fahlun . . .	96.	14.	16.
„ Sala Silfververk	384.	14.	9.
„ Löfås dito i Kopparbergs Län	37.	14.	—
„ Guldsmidshytte dito i Örebro Län	955.	—	13.
Summa Bly	1,474.	3.	18.

Derjemte har såsom biproduct erhållits vid Sala 29 *Sk* 10 *L*, samt vid Löfås 17 *Sk* 10 *L* silfverglitt och glete.

Cobolt-Verk.

Cobolt-tillverkningen har år 1845 blifvit uppgifven sålunda:

	<i>℔</i>	<i>℔</i>
Vid Tunaberg i Södermanland	3,500.	Hvaraf Kronans 30:del . . 116 $\frac{2}{3}$.
„ Vena Coboltverk i Örebro Län	9,398.	Åtnjuter frihetsår.
Summa Cobolt	12,898.	Kronans Afrad 116 $\frac{2}{3}$.

Svafvel-Bruk.

Svafvel-tillverkningen har år 1845 uppgått till följande belopp:

	<i>Sk</i>	<i>L</i>	<i>℔</i>		<i>Sk</i>	<i>L</i>	<i>℔</i>
Vid Stora Kopparberget	70.	—	—	Hvaraf Kronans 30:del	2.	6.	13.
„ Dylta Bruk i Örebro Län	269.	11.	2.	„ „ 10:del	26.	19.	2.
„ Sägghytte Kopparverk i Kopparbergs Län	100.	—	—	} Ännu ej taxerade.			
„ Korssnäs dito i dito	48.	10.	—				
„ Löfås dito i dito	45.	4.	—				
Summa Svafvel	533.	5.	2.	Kronans Afrad	29.	5.	15.

Vitriol-Verk.

Vitriol-tillverkningen har år 1845 utgjort:

	SK	L	Ø		SK	L	Ø
Vid Stora Kopparberget . .	628.	19.	—	Hvaraf Kronans 30:del	20.	19.	3.
„ Dylta Svafvelbruk i							
Örebro Län	461.	3.	10.	„ „ 10:del	46.	2.	7.
„ Ölands Alunverk	706.	—	—	„ „ 30:del	23.	10.	13.
„ Lovers dito på Öland .	200.	—	—	„ „ „	6.	13.	7.
Summa Vitriol 1,996.		2.	10.	Kronans Afrad 97.		5.	10.

Alun-Bruk.

	Uppgif- ven till- verkning år 1845.		Kronans Afrad.
	Tunnor.		Tunnor.
Vid Andrarum i Christianstads Län	1,420	Som medelpriset å den år 1844 försålda 10:de Alun uppgått till en- dast 12 R:dr 31 sk. 3 r:st. B:co för tunnan, så erlægges, till följe af Kongl. Brefven den 23 Januari 1836 samt den 10 Mars 1837 alle- nast $\frac{1}{2}$ procent af tillverknings- beloppet.	7,10
„ Ölands Alunverk	1,706		8,53
„ Lovers dito på Öland	440		2,20
„ Garphytte eller Latorps dito i			
Örebro Län	2,463		12,31
„ Kafilås dito i Skaraborgs Län .	808		4,04
„ Hönsätters dito i dito	700		3,50
„ Carlforss dito i dito	1,047		5,24
Summa Tunnor Alun	8,584	Kronans Afrad	42,92

Rödfärgs-Verk.

	Uppgif- ven till- verkning år 1845.	Taxeringen bestämd till	Kronans Afrad.
	Tunnor.		Tunnor.
Vid Stora Kopparberget	856	hvar 30:de Tunna.	21 $\frac{1}{3}$.
„ Dylta Bruk i Örebro Län	1,862	hvar 10:de dito.	186 $\frac{1}{3}$.
„ Ridkärrs Rödfärgsverk i dito	900	hvar 30:de dito.	30.
„ Risbacka dito i dito	430	dito dito.	14 $\frac{1}{3}$.
„ Gammelbo dito i dito	90	dito dito.	3.
„ Östra Silfberget i Kopparbergs Län	589	hvar 50:de dito.	11 $\frac{3}{8}$.
„ Ingarfs Rödfärgsverk i dito	729	hvar 30:de dito.	24 $\frac{1}{3}$.
„ Gamla Herregårdens dito i dito	1,135	dito dito.	37 $\frac{1}{8}$.
„ Elsborgs dito i dito	419	dito dito.	13 $\frac{3}{8}$.
„ Peterburgs dito i Gefleborgs Län	164	dito dito.	5 $\frac{1}{5}$.
„ Ölands Alunbruk	400	dito dito.	13 $\frac{1}{3}$.
„ Lovers dito	92	dito dito.	3 $\frac{1}{5}$.
„ Klefva Rödfärgsverk i Jönköpings Län	119	hvar 20:de dito.	5 $\frac{1}{10}$.
Summa Tunnor Rödfärg	7,785	Kronans Afrad	371 $\frac{1}{10}$.

Blyertz-Verk.

Vid det inom Norbergs Socken och Bergslag i Westmanlands Län inrättade Blyertz-Verk har en Blyertz-tillverkning blifvit åstadkommen till ett belopp af 172 Sk ℓ 5 L ℓ .

Brunstens-brott.

De på Spexeryds och Hohults hemmansmark inom Ödestugu och Rogberga Socknar uti Jönköpings Län befintelige Brunstens-brott hafva varit under arbete och lemnat Brunsten 1,700

Likaledes har någon brytning ägt rum uti brotten på Bölets hemmansägor inom Udenäs Socken och Skaraborgs Län, hvarvid erhållits 262

Summa Brunsten 1,962 Sk ℓ .

Stenkols-Verk.

Vid det inom Malmöhus Län varande Höganäs Stenkolsverk har kolbrytning blifvit verkställd uti Ryds gamla Schakt, Schakten Kronan och Brorsbacke, samt Ruuths Schakt genom indrifning af Orter och utbrytning af Pelare. Vatten-uppfordringen har åstadkommits vid Ryds Schakt med dervarande 2:ne Ångmaskiner samt vid Schaktet Kronan med en Ångmaskin; Och har för af-sänkning af ett uppfordrings-schakt norr om Ryds Schakt en Stenort från sist-nämnde Schakt blifvit framdrifven af 106 famnars längd.

Stenkols-brytningen har år 1845 förhållit sig som följer:

Af N:o 1	Tunnor 52,892.
„ N:o 2	„ 80,575.
„ N:o 3	„ 51,501.
Summa uppfordrade Tunnor Stenkol 184,968.	

Häraf hafva blifvit försålde:

Af N:o 1	Tunnor 36,103.
„ N:o 2	„ 16,291.
„ N:o 3	„ 14,274.
Summa försålde Tunnor Stenkol 66,668.	

Vid Verket hafva blifvit consumerade:

Af N:o 1	Tunnor 4,175.
„ N:o 2	„ 60,276.
„ N:o 3	„ 29,532.
Summa consumerade Tunnor Stenkol 93,983.	

Porfyr- och Marmor-Bruk.

Vid *Elfvedahls Porfyrverk* i Kopparbergs Län hafva åtskilliga Porfyr-arbeten blifvit förfärdigade till ett värde af R:dr 3,500. — —
 „ *Kolmårdens Marmor-Bruk* i Östergöthland hafva äfven diverse marmor-arbeten åstadkommits, hvilkas tillverknings-värde utgjort „ 3,012. 17. 4.

Summa Banco R:dr 6,512. 17. 4.

Exporten af sådane särskildte Bergverks-effecter, hvilka icke under Artiklarne 3, 4 och 5 här förut blifvit upptagne, har år 1845, på sätt efterföljande, enligt Tullverkets räkenskaper, upprättade Tabell närmare utvisar, förhållit sig sålunda:

Tabell, utvisande 1815 års export af här nedan upptagne Bergverks producter, upprättad i enlighet med Tullverkets Räkenskaper.

	Koppar garad.	Koppar, hettfärdiga arbeten.	Koppar, smidd eller valsad.	Messing, arbetad.	Messing, oarbetad.	Koppar- och Messings-tråd.	Jern- och Ståltråd.	Bly, oarbetad.	Jern-skrot.	Cobolt-metall.	Cobolt-malm.	Blå Vitriol.	Grön Vitriol.	Alun.	Svafvel.	Rödärg.	Brunsten.	Blyertz.
	Sk $\frac{1}{2}$	L $\frac{1}{2}$	Sk $\frac{1}{2}$	℔	Sk $\frac{1}{2}$	℔	℔	Sk $\frac{1}{2}$	Sk $\frac{1}{2}$	℔	℔	L $\frac{1}{2}$	L $\frac{1}{2}$	L $\frac{1}{2}$	L $\frac{1}{2}$	T: r	Sk $\frac{1}{2}$	L $\frac{1}{2}$
Till Norrige	—	129 $\frac{1}{2}$	19 $\frac{3}{4}$	2,149 $\frac{1}{2}$	$\frac{1}{2}$	900	1,523	—	—	—	—	—	50	3,164 $\frac{1}{2}$	8	11	—	—
„ Finland	—	8 $\frac{1}{2}$	54 $\frac{1}{2}$	3,308	3 $\frac{1}{2}$	5,116	4,334	1 $\frac{1}{2}$	715 $\frac{1}{2}$	—	—	60	1,513	1,870	1,107 $\frac{1}{2}$	713 $\frac{1}{2}$	—	838
„ Ryssland	—	—	—	—	—	—	—	261 $\frac{1}{2}$	—	—	—	—	—	86,105	—	3,957	—	1,851
„ Preussen	3,063	—	—	—	13 $\frac{1}{2}$	—	—	—	594 $\frac{1}{2}$	—	30	—	—	2,907	—	166	—	—
„ Danmark	282 $\frac{1}{2}$	14	—	—	$\frac{1}{2}$	4,300	820	—	—	—	—	—	17	15,861	—	126	23 $\frac{1}{2}$	—
„ Mecklenburg	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1,207	—	129	—	—
„ Lybeck	1,508 $\frac{1}{2}$	1 $\frac{1}{2}$	5	633	36 $\frac{1}{2}$	2,800	—	—	—	120	5,595	—	—	5,508	—	28	—	—
„ Hamburg	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7,132 $\frac{1}{2}$	—	—	—	—
„ Hannover och Oldenburg . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	850	—	11	—	—
„ Nederländerne	426 $\frac{1}{2}$	—	—	—	—	—	—	104 $\frac{1}{2}$	—	—	—	—	—	9,520	—	2	—	—
„ Belgien	100	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
„ Stora Britannien och Irland	15	—	—	—	—	—	—	—	46 $\frac{1}{2}$	—	10,770	—	—	—	—	—	2,873	—
„ Frankrike	3,661 $\frac{1}{2}$	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
„ Algerien	$\frac{1}{2}$	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
„ Asiatiska utom Medelhafvet belägne Länder samt Austra- lien	—	—	—	—	—	400	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	—	—
„ Förente Staterne i Norra Amerika	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	97 $\frac{1}{2}$	—
„ Öfrige Länder i Norra och Södra Amerika	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	85	—	10	—	—
Summa Export	9,056 $\frac{1}{2}$	154	81 $\frac{1}{2}$	6,090 $\frac{1}{2}$	54 $\frac{1}{2}$	13,516	6,677	367 $\frac{1}{2}$	1,357 $\frac{1}{2}$	120	16,395	60	1,580	134,210 $\frac{1}{2}$	1,115 $\frac{1}{2}$	5,163 $\frac{1}{2}$	2,994	2,689

Om de vid vissa Bruk, i anseende till förändring af smidessätt, med behörigt tillstånd inrättade verkstäder, jemte i sammanhang dermed tillkomna så kallade Gas-vällugnar och Mumblings-hamrar, såsom icke föranledande till någon högre smidesrätt, icke beräknas, hafva under loppet af år 1845 nya verkstäder och smiden blifvit tillätne, på sätt Collegium nu slutligen får i underdånighet uppgifva, nemligen:

1:o Nya Stångjerns-Verkstäder och Smides-tillökningar.

SKK LK B

Vid <i>Elgå Bruk</i> i Elgå Socken, Jösse Härad och Wernlands Län, en härd för	600. — —	
„ <i>Grönzinka Bruk</i> i Öster Fernebo Socken och Gefleborgs Län, smides-tillökning	366. 13. —	
„ <i>Molnebo Bruk</i> i Löfsta Socken och Westman- lands Län, tillökning i smidesrätten, med an- ledning af 4 §. uti Kongl. Majts Nådiga Kun- görelse af den 26 October 1838	300. — —	1,266. 13. —
Hammarskatten beräknad efter 1 för hundrade		12. 13. 7.
Summa privilegieradt Smide, hammarskatten inberäknad		1,279. 6. 7.

2:o Jernmanufactur-Verk och diverse Inrättningar för tillverkning af Stål, Gjutgods, Blyertz och Koppar-Smide.

Vid <i>Borgviks Bruk</i> i Grums Socken och Härad af Wernlands Län, en Stål- ugn samt en Knipp- och tvänne Spikhamrar.	
„ <i>Westerby Säteri</i> i Vårdnäs Socken, Kinda Härad och Östergöthlands Län, en Manufactur-hammare.	
„ <i>Ferna Bruk</i> i Gunnilbo Socken, Skinskattebergs Bergslag och Westmanlands Län, en Stålugn och tvänne Knipphamrar.	
„ <i>Forsse Bruk</i> i Långsele Socken, Södra Ångermanlands fogderi och Wester- Norrlands Län, en Stjelp-ugn för tillverkning af gjutgods.	
„ <i>Sidsjö-än</i> inom Sundsvalls Stads område, en Manufactur- och en Spikhammare.	
„ <i>Conradsfors Bruk</i> i Östmarks Socken, Fryksdahls öfre Härad och Wern- lands Län, tvänne Räck- och tvänne Spik-hamrar.	
„ <i>Norbergs by</i> och Socken af Westmanlands Län, ett Stamp- och Vask-verk för tillgodogörande af Blyertz-malm.	
„ <i>Sundbacken</i> på Gårdsjö hemmansmark i Lerbecks Socken Kumla Härad och Örebro Län, en Vattenslägga och en Spikhammare.	

- Vid *Degerforss öfra Bruk* i Carlskoga Socken och Bergslag af Örebro Län, trenne Spikhamrar.
- „ *Torpshammars Bruk* i Torps Socken, Medelpads Härad och Wester-Norrlands Län, en Manufactur-smedja för tillverkning af liar.
- „ *Åflohammars Manufacturverk* i Offerdahls Socken och Jemtlands Län, Trenne hamrar för lie-smide.
- „ *Rosenforss Bruk* i Mälilla Socken, Aspelands Härad och Calmar Län, en härd och en Flamm-ugn, jemte en Räck- och en Plauer-hammare för idkande af Koppar-smide.
- „ *Wassgårda Bruk* i Warnums Socken, Ölme Härad och Wermlands Län, tvänne Spikhamrar.
- „ *Hjeltanså* i Torps Socken, Medelpads fögderi och Wester-Norrlands Län, trenne mindre manufactur-hamrar för lie-smide.
- På *Åmmestorps hemmans mark* i Hammars Socken, Sundbo Härad och Örebro Län, en Vattenslägga för svart-smide och grufve-redskap.
- „ *Ålgärdahults hemmansägor* i Allgutsboda Socken, Uppvidinge Härad och Kronobergs Län, en Knipp- och tvänne Spikhamrar.

3:o Smälthyttor.

- På *Åmmestorps hemmansmark* i Hammars Socken, Sundbo Härad och Örebro Län, en Kopparhytta för tillgodogörande af den Kopparmalm och de Koppar-sliger, som kunna samlas vid Vena Coboltverk.
- „ *Storbackens nybygges* område vid öfver Oldens å i Offerdals Socken och Jemtlands Län, en Smälthytta för tillgodogörande af Blymalmer.
- Vid *Klefva Kopparhytta* i Alsheda Socken, samt vid *Lessebo Bruk* i Hofmans-
torps Socken, Konga Härad och Kronobergs Län, en Smältugn och nödige
Verkstäder för tillverkning och förädling af Nickel.

4:o Alun-Bruk.

- Vid *Mölltorps Säteri* i Ryds Socken och Skaraborgs Län, en större och en mindre Panna för Alun-kokning.

Deremot hafva under loppet af år 1845 följande nedläggningar af Smiden och Verkstäder blifvit beviljade, nemligen:

a) Stångjerns-Smide och Härdar.

- Vid *Stömneds Bruk* i Stafnäs Socken, Gillbergs Härad och Wermlands Län,
en Härd med 500. — —

Transport-500. — —

	Transport 500. — —	Nedlagdt Smide. Skk Lk k
Vid <i>Thorskogs Bruk</i> i Westerlanda Socken, Torpe Härad samt Götheborgs och Bohus Län, en Härd med	450. — —	
„ <i>Tunafors Bruk</i> i Klosters Socken, Öster-Rekarne Härad och Södermanlands Län, tvänne Härdar med	575. — —	
„ <i>Forsse Bruk</i> i Långsele Socken och Westernorrlands Län, tvänne Härdar med	1,200. — —	
„ <i>Molkoms Bruk</i> i Nyeds Socken och Wermlands Län, en Härd med	400. — —	3,125. — —

Uti det nedlagda smidet 3,125 Skk ingår 75 Skk frälserätt, inberäknad uti det för Tunafors Bruk här ofvan upplagne belopp 575 Skk; utgörande hammarskatten för det öfriga efter 1 för hundra 30. 10. —

Summa nedlagdt Smide, Hammarskaten inberäknad 3,155. 10. —

b) *Manufactur-Verkstäder.*

- Vid *Rådanefors Bruk* i Ödeborgs Socken, Wahlbo Härad och Elfsborgs Län, en Knipp- och tvänne Spik-hamrar.
 „ *Koppoms Bruk* i Jernskogs Socken, Nordmarks Härad och Wermlands Län, en Plåthammare med Flamm-ugn jemte tvänne Knipp- och trenne Spikhamrar.
 „ *Tunafors Bruk* i Klosters Socken, Öster-Rekarne Härad och Södermanlands Län, tvänne Härdar med Hammare för Koppar-smide och tillverkning af jernplåtar.
 „ *Lindås Manufacturverk* i Toarps Socken, Åhs Härad och Elfsborgs Län, de derstädes privilegierade Verkstäder.

Bergs-Collegium framhårdar med djupaste vördnad, trohet och nit

Stormäktigste Allernådigste Konung!

Eders Kongl. Maj:ts

underdånigste, tropligtigste
Tjenare och Undersåter

D. von SCHULZENHEIM.

D. V. TRIBLER.

F. A. BERNDES.

ADOLF HALLGREN.

Stockholm den 12 November 1846.

L. Åkerberg.

STOCKHOLM, 1847.

P. A. NORSTEDT & SÖNER, Kongl. Boktryckare.